

Oddajemy w ręce Czytelników wyjątkowy tom kwartalnika „Władza Sądzenia”. Jest to opracowanie przygotowane z okazji jubileuszu 70. urodzin Profesora Mieczysława Gałuszki. Mieczysław Gałuszka, uczeń i doktorant Antoniny Kłoskowskiej, większą część swojego zawodowego i naukowego życia związał z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi (wcześniej: Akademia Medyczna w Łodzi), pracując najpierw w Katedrze Nauk Społecznych, a później w Zakładzie Etyki i Filozofii Medycyny.

W 2004 roku podjął się organizacji i kierowania nowo utworzonymi: Zakładem Socjologii oraz Katedrą Nauk Humanistycznych UMED, pełniąc także funkcję Prodziekana Wydziału Nauk o Zdrowiu UMED ds. kierunków humanistycznych, gdy na uczelni realizowane były studia filozoficzne i socjologiczne.

W swojej działalności naukowej Mieczysław Gałuszka podejmuje liczne zagadnienia przynależne do domeny socjologii medycyny, szczególną uwagę poświęcając problemom społeczeństwa ryzyka biomedycznego. Zajmuje się także analizami wybranych aspektów funkcjonowania grupy zawodowej lekarzy w społeczeństwie polskim oraz dylematami działania instytucji systemu opieki zdrowotnej w realiach współczesnych. W swoich pracach Mieczysław Gałuszka często podejmuje problematykę etyczną.

Za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne został uhonorowany licznymi nagrodami ze strony władz uczelni. Ponadto jest laureatem, wraz z Kazimierzem Szewczykiem, nagrody zbiorowej Ministra Zdrowia za książkę pt. *Umierać bez lęku. Wprowadzenie do bioetyki kulturowej* (1996). Natomiast za monografię pt. *Społeczne i kulturowe powinności medycyny. Tożsamość zawodowa i atrofia moralna* (2004) otrzymał nagrodę Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Jest promotorem czterech rozpraw doktorskich oraz licznych prac dyplomowych.

Prezentowane w niniejszym tomie prace są inspirowane naukowymi dociekaniami Pana Profesora. Tom otwiera rozmowa z Prorektorem ds. Kształcenia na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, prof. dr hab. n.med. Tomaszem Kostką, kierownikiem Kliniki Geriatrii UM w Łodzi, krajowym konsultantem w dziedzinie geriatrii. Miał on okazję przez wiele lat współpracować z Profesorem Gałuszką, a wspólne przedsięwzięcia dydaktyczne pozwoliły na wyjątkowe zbliżenie nauk społecznych i humanistycznych z naukami medycznymi. O tym a także o roli medycyny we współczesnym społeczeństwie rozmawia Magdalena Wieczorkowska.

Dwa artykuły rozpoczynające tom poruszają zagadnienie śmierci. Pierwszy, autorstwa Włodzimierza Piątkowskiego i Anity Majchrowskiej *Instytucjonalizacja śmierci i umierania w klasycznej polskiej socjologii medycyny – wybrane wątki badawcze*, pokazuje perspektywę socjotanatologii. Autorzy omawiają problem tabuizowania śmierci oraz prezentują dwie perspektywy umierania – szpitalną (wysoce zinstrumentalizowaną i odhumanizowaną) oraz hospicyjną (będącą alternatywą dla uprzedmiotowionego procesu umierania). Drugi tekst, przygotowany przez Jarosława Barańskiego i Kamilę Łampikę, mieści się w obszarze rozważań bioetycznych i dotyczy dyskusyjnej kwestii pobierania organów do przeszczepu *ex mortuo*. Autorzy pokazują perspektywę uwzględniającą rolę rodziny w decyzji o pobraniu organów do transplantacji.

Artykuł Błażeja Kmiecika, mieszczący się w ramach socjologii prawa, dotyczy kwestii terapeutycznej odpowiedzialności zawodowych obrońców praw pacjenta. Podjęte rozważania są próbą odpowiedzi na pytania o zakres roli obrońców praw pacjenta, ich oddziaływanie na klientów, najczęściej popełniane błędy oraz możliwe źródła wsparcia dla tej kategorii zawodowej.

Artykuł Agnieszki Pawlak porusza rzadko omawianą kwestię polskiej polityki zdrowotnej wobec zdrowia poakcesyjnych migrantów zarobkowych i ich rodzin. Zagadnienia migracyjne rozważane są zazwyczaj z punktu widzenia polityki społecznej i niewiele opracowań porusza problem stanu zdrowia polskich migrantów oraz podejmowanych w tym zakresie działań naprawczych o charakterze systemowym.

Tekst Magdaleny Wieczorkowskiej ukazuje perspektywę socjologii ciała w odniesieniu do zagadnienia estetyczno-zdrowotnego, jakim są praktyki opalania. Autorka prezentuje rolę karnacji na przestrzeni dziejów, omawia unaukowanie dyskursu na temat opalania, wskazując na medyczo-zdrowotne konsekwencje ekspozycji na słońce oraz jej braku, zaś całość rozważań umieszcza w ramach koncepcji ryzyka, konsumpcjonizmu i kultury lęku.

Ostatni artykuł, autorstwa Jakuba Ryszarda Stempnia i Marcina Tkaczyka, jest komunikatem z badań ankietowych dotyczących występowania sytuacji etycznie trudnych w zawodzie lekarza. Autorzy zestawiają opinie i doświadczenia już praktykujących lekarzy z opiniami studentów medycyny. Istotnym ustaleniem badawczym jest, że studenci spodziewają się w swojej przyszłej pracy mieć do czynienia z dylematami etycznymi po części innymi od tych, które faktycznie napotykają pracujący medycy. Znacząco odmiennie dla obu grup badanych przedstawia się też katalog czynników, którymi – w opinii respondentów – powinien kierować się lekarz mający do czynienia z ww. sytuacjami (studenci deklarują wyraźnie większe od lekarzy przywiązanie do procedur i przepisów, kosztem opinii rodziny pacjenta i kosztem wskazówek wynikłych z kodeksów etycznych).

Tom zamyka recenzja Rafała Mielczarka dotycząca książki Mieczysława Gałuszki pt. *Społeczne i kulturowe powinności medycyny*. Jest to ponowne, po prawie 15 latach od

chwili publikacji, odczytanie tej monografii. Mielczarek podejmuje więc, z perspektywy czasu, próbę weryfikacji poczynionych przez Autora założeń oraz oceny aktualności Jego ustaleń.

Mamy nadzieję, że oddawany w ręce Czytelników tom spotka się z zainteresowaniem, a dla Jubilata, Profesora Gałuszki będzie inspiracją do dalszych przedsięwzięć naukowych.

Magdalena Wieczorkowska
Jakub Ryszard Stempień

władza sądzenia

redakcja

Redaktor naczelny: **Konrad Kubala** (od 2017 r.)
Redaktorzy prowadzący: **Karolina Messyasz, Marcin Kotras**
Redaktorzy tematyczni: **Danuta Walczak-Duraj, Iza Desperak, Barbara Ober-Domagalska, Alicja Łaska-Formejster, Łukasz Kutyló**
Redaktorzy graficzni: **Tomasz Ferenc, Mariusz Libel**
Redaktor językowy: **Barbara Fronczkowska**

rada naukowa

Zbigniew Bokszański, Uniwersytet Łódzki
Janusz Mariański, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
Yali Cong, Peking University, China
Kazimierz Kik, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
Katarzyna Grzeszkiewicz-Radulska, Uniwersytet Łódzki
Andrew McKinnon, University of Aberdeen, UK
Tomasz Ferenc, Uniwersytet Łódzki
Krzysztof Konecki, Uniwersytet Łódzki
David Ost, Hobart and William Smith Colleges NY
Mikołaj Cześniak, ISP PAN
Anna Horolets, Uniwersytet Gdański
Adam Ostolski, Uniwersytet Warszawski
Krzysztof Kędziora, Uniwersytet Łódzki
Stanisław Kosmyńka, Uniwersytet Łódzki
Krzysztof Nawratek, University of Plymouth, UK
Guglielmo Meardi, University of Warwick, UK
Hasan Hüseyin Akkaş, Univeristy of Usak, Turkey
Volodymyr Satsyk, Kyiv National Economy University

Lista recenzentów umieszczona jest na stronie internetowej www.wladzasadzenia.pl

kontakt

Władza Sądenia
Katedra Socjologii Polityki i Moralności IS UŁ
ul. Rewolucji 1905 r. 41/43, 90-214 Łódź
e-mail: wladzasadzenia@gmail.com
tel.: +48 42 635 55 33
www.wladzasadzenia.pl

prawa autorskie

Artykuły zamieszczone w naszym czasopiśmie mogą zostać wykorzystane dla celów naukowych, edukacyjnych, poznawczych i niekomercyjnych z podaniem źródła. Pobieranie opłat za dostęp do informacji lub artykułów zawartych we „Władzy sądenia” lub ograniczanie do niego dostępu jest zabronione. Wykorzystywanie ogólnodostępnych zasobów zawartych we „Władzy sądenia” dla celów komercyjnych lub marketingowych wymaga uzyskania specjalnej zgody od wydawcy. Odpowiedzialność za uzyskanie zezwoleń na publikowanie materiałów, do których prawa autorskie są w posiadaniu osób trzecich ponosi autor nadesłanej pracy. Logotyp, szata graficzna strony znajdują się w wyłącznym posiadaniu wydawcy. Wszystkie pozostałe obiekty graficzne, znaki handlowe, nazwy czy logotypy zamieszczone na tej stronie stanowią własności ich poszczególnych posiadaczy.

skład, projekt okładki

Piotr Świderek

podziękowania

Redakcja serdecznie dziękuje **Tomaszowi Ferencowi**, **Markowi Domańskiemu** oraz **Piotrowi Trojanowskiemu** za udostępnienie zdjęć do numeru.

finansowanie

Czasopismo finansowane ze środków Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego.